

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Controversiarvm Omnivm Hviſs Ævi Lvthero-Calvinisticarvm Libri Tres

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiæ, 1627

CVIII. Quibus porro probetur, & oppugnetur Matrimonium eſſe
Sacramentum?

urn:nbn:de:hbz:466:1-35233

Sacramentum. Quia sic, 1. Tim. 2. *Saluabitur per filiorum generationem: si permanserit in fide, dil. & satisfactione cum sobrietate*. Istud *Domus Dei* vocatur ibid. *Vnusquisq; domum suam habet ex Deo, unus quidem sic, alius autem sic*. Itaque 1. Thes. 4. *Sciat unusquisq; vas suum possidere in sanctificatione*.

DICO AD I. Falsum est. Nam vox *Sacramentum* habetur *Tob. 12. Dan. 2. Col. 1. 1. Tim. 3. Apoc. 1. 17. Eph. 1. & 3.* Nec tamē ibi *Sacramentum* propriē dictum asserimus: vt hic *Eph. 5.* Proinde Sectarii ex illis locis calumniose multiplicant nobis *Sacramenta*.

AD II. In viri & foeminae, non in Christi & Ecclesiae coniunctione, est *Sacramentum*: idq; magnū respectu Christi & Ecclesiae, & pro magnitudine gratiae promissae in Christo et Ecclesia, id est, in charitate *Sacramentali*.

AD III. S. Augustinus loquitur de *Sacramento* nunc respectu *Vinculi* in solubilis: nunc vt de signo rei Sacrae: illud est in Christo & Ecclesia: hoc in viro & muliere *Sacramentum*, vt signum cū illius, tum gratiae conferendae.

Q V A E S T I O C I X.

Quibus porro probetur, & Oppugnetur Matrimonium esse Sacramentum?

LUTHERANI, vt Kemnitius p. 2. *Exam pag. 1225.* Ante Augustini tēpora nec generale nomen *Sacramenti* est tributum *Matrimonio*. CALVINUS *Infl. l. 4. c. 14. §. 24.* Ante S. Gregorium nemini visum dari *Matrimonium* pro *Sacramento* BEZ. in *Eph. 5.* Nusquam in Augustino & Hieronymo appellari *Sacramentum Matrimonium*.

II. Lutherus Capt. *Babyl. Nusquam legitur aliquid gratiae dari uxorem argenti. Quis nec signum est gratia.*

III. Idem. *Matrimonium* fuit apud infideles, non *Sacramentum*, nec *Sanctum*; & multi eorum sunt meliores fidelibus: ergo non est *Sacramentum* nouae legis.

IV. CALVINUS §. 34. In *Matrimonio* non est ceremonia exterior posita à Deo ad confirmandam promissionem.

V. Calvinus, Kemnitius. Id appellant Pontificii pollutionem apud Magist. um & Syriciū Papam: At ea nequit esse *Sacramentum*.

VI. *Matrimonium* pugnat cum *Sacramento Ordinis*, quia negant ambo in vno posse consistere: at id absurdum.

VII. Papistis Coitus est pars *Sacramenti*: à quo arcent Sacerdotes. At id absurdum.

VIII. Kemnitius. Durādus apertē negat id esse *Sacramentum*, doceretque multis.

AUTOR. Mentitur iniquitas fidel.

AD I. igitur S. Leo I. claruit anno 440 ante S. Gregoriū annis 150. S. Chrysostomus claruit anno 370. ante S. Aug. annis 30. S. Ambr. August. & Hieronymo antiquior: Syricius Papa equalis Ambrosio, &c. Et ii tamen *Matrimonium* appellant verum *Sacramentum*, & docent. S. Leo epist. 92. *Cum societas nuptiarum ab initio constituta sit, vt prater sexuum coniunctionem hab. ret in se Christi & Ecclesiae Sacramentum; dubium non est, eam multum non pertinere ad Matrimonium, in qua docetur non fuisse Nuptiale Mysterium, id est, Sacramentum.* S. Ambr. l. 1. de Abraham. c. 7. *Qui sic egerit, peccat in Deum, gratiam soluit, & Sacramenti caelestis amittit sortium* Syricius epist. 1. c. 4 ait, *Sacriligium committit, qui viuente transire ad aliam: at peccatum contra ciuilem cōtractum non est sacrilegium.* S. Augustinus tribuit *Matrimonio* & nomen *Sacramenti*, & rationem, docens id non esse *Sacramentum*, nisi in Ecclesia; Ideoque esse *Intolubile*. Nomen tamen *Sacramenti* non

ri non vno semper modo accipitur; ut supra notauimus. RATIO quoque fauet docens esse sacramentum proprie dictum. Vide *Genealog* p. 3 q. 23.

DICO AD I. At suus Melancht. negat id illi, docens conferre gratiam: Kemnitius, docens esse signum.

AD III. Solum in noua lege Matrimonium est Sacramentum: Et si quidam sentiant non bene, etiã in Veteri lege fuisse. Illud definiunt Conc. Florent. *Trid. Sess. 24. C. 2.* Et *D. Th. 4. d. 26. q. 2. a. 2.* & Theologi: Fuisse Institutum in officium naturæ in statu innocentiæ; in lapsu, ad remedium: in reparato in Sacramentum. Nam in statu innocentiæ non erat opus gratia Sacramentali; ligatã concupiscentiã. In Lege, *Leu. 18.* restrictio eius facta est ad certas personas; nõ Institutio; Et permittã erat polygamia & repudium; contraria Significationi Sacramentali. Et argumenta partis contrariæ refutata iacēt. *Neg.* Matrim. Sacramentum magis pollutur per malos Christianos, quã Baptismus perceptus aut Eucharistia &c.

AD IV. Sacramenta sunt instituta ad significandã & Conferendã gratiam; non ad Confirmandã: patet *sup. q. 3.*

AD V. Calumnia mendax est in Ecclesiã, & Magistrum, qui id nusquã dicit Syriacus coniugũ adulteria, & Sacerdotum scortationes vocat Sacrilegia: & recte: *Adhuc ipsi coniuges erubescunt suum actũ.* Quod coeuntes dicuntur, *Apoc. 14. cum mulieribus coinquinati.* I Reg. 2. *Non mundi à mulieribus & in 1. Cor. 7. Qui in carne sunt, ut mulus & equus, Deo placere non possunt.* At sancti cõiuges uxores habent tanquam non habentes. Et *Virgo est sancta corpore & Spiritu.* Et Sacerdotib⁹ dicitur *Sancti estote.*

AD VI. Sacerdotes arcẽtur à Matrimonio ob impedimenta matrimonialia functionum Sacerdotalium; non ob Sacramentum ipsum Matrimonii.

AD VII. De Copula Quidã sentiũt, eam esse actum & officium matrimonii: Quidã, improbabilius; esse partẽ Sacramenti Integralẽ; sed non Essentialẽ. Vtrique, & omnes docẽt, ideo Matrimonium esse totum ac plenum sine copula. *S. Amb. l. de inst. Virg. 1. 6. Non defloratio facit coniugũ, sed pactio coniugalis.* Aug. *l. 1. de nup. c. 11.* inter Iosephum & B. V. verumã ait intercessisse matrimonium.

AD VIII. Durandus errauit; inque altera editione se explicat; esse verẽ Sacramentum; sed non vniuocẽ; quod logicum est, nõ Theologicum. At hic prætextus erat inanis: vt & eiudem argutiones vanæ; vt sequitur.

Q V Æ S T I O C X.

An Matrimonium sit Vniuocẽ Sacramentum?

L V THERANVS Kemnitius obiicit Durandum, hoc negantem. Eiusq; vtitur argumentis istis. I. In Sacramentis aliis, quod exterius agitur, excedit rationem naturalem; nec potest reddi causa, nisi per lumen fidei. At quod in matrimonio exterius agitur naturalem causam habet; quam ethicus, videns contractum, reddere potest; in alio non potest. Ergo non est vniuocẽ Sacramentum. II. Sacramenta cætera consistunt in re sacra extrinsecus applicata; idq; presentibus. At tale nihil, aut nõ eo modo, applicatur in Matrimonio. Ergo III. Cætera Sacramenta conferunt gratiam; hoc non; sicut Canoniste, & Magister 4. d. 2. Quia licet sit matrimonium cum pacto pecuniæ; at hoc in Sacramento illicitum & Simoniacum est. Deinde Matrimonium non confert primam gratiam, sc. remissionem peccatorum; nec secundam, sc. augmentum gratiæ. IV. In cæteris Sacramentis Ordinatio Ecclesiæ vim præcepti habet; sed non de necessitate est Sacramenti; at in hoc ordinatio Ecclesiæ est de necessitate Sacramenti; vt de gradibus consanguinitatis, de presentia parochi, &c. V. Cæterorum Sacramentorum capax nemo est absq; præuio Baptismo; at etiam non baptizati sunt capaces Matrimonii; ergo non est proprie Sacramentum.

Zz Av.